

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.165.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15666 Pana Posła Tomasza Zielińskiego, w sprawie zasad realizacji świadczeń emerytalnych i rentowych osób uprawnionych zgodnie z ustawą o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2025 r. poz. 195), osobom uprawnionym przysługuje prawo do tzw. świadczeń zbiegowych, tj. wypłaty renty inwalidzkiej powiększonej o połowę emerytury lub emerytury powiększonej o połowę renty inwalidzkiej.

Zasadę tę wprowadzono w 1991 r., z intencją poprawy sytuacji inwalidów wojennych ciężiej poszkodowanych na zdrowiu, którzy nie byli w stanie wypracować wysokiej emerytury. Przed 1991 r. wymiar rent inwalidzkich był zróżnicowany w zależności od tego, czy zainteresowany miał wyłącznie prawo do renty inwalidzkiej, czy też łączył to uprawnienie z prawem do emerytury. W przypadku osób uprawnionych wyłącznie do renty inwalidzkiej podstawa wymiaru świadczenia wynosiła 100% przeciętnego wynagrodzenia netto, natomiast w przypadku osób uprawnionych do renty inwalidzkiej z prawem do emerytury, podstawa wymiaru świadczenia wynosiła 75% przeciętnego wynagrodzenia netto.

Po wejściu w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw, a także ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych wymiar rent inwalidzkich inwalidów wojennych posiadających jednocześnie prawo do emerytur podwyższono:

- zwiększając podstawy wymiaru z 75% na 100% przeciętnego wynagrodzenia;
- przyjmując za podstawę wymiaru przeciętne wynagrodzenie brutto, mimo że renty inwalidzkie inwalidów wojennych zostały zwolnione od podatku;
- wprowadzenie, w związku ze zwiększeniem wysokości renty inwalidzkiej o 45% przeciętnego wynagrodzenia dla inwalidów wojennych uprawnionych do pobierania emerytury, zasady wypłaty 150% świadczenia.

Renta inwalidzka wynosi 100% podstawy jej wymiaru dla inwalidów I grupy (obecnie – całkowita niezdolność do pracy i niezdolność do samodzielnej egzystencji) i II grupy (obecnie – całkowita niezdolność do pracy) oraz 75% podstawy jej wymiaru dla inwalidów III grupy (obecnie – częściowa niezdolność do pracy).

Prawo do tzw. świadczeń zbiegowych przysługuje na tożsamych zasadach inwalidom wojennym, którzy nabywają uprawnienia na zasadach określonych przepisami ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, a także kombatantom, będącym inwalidami wojennymi oraz osobom niezdolnym do pracy wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytom w miejscach represji wojennych i okresu

powojennego objętych przepisami ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

W powszechnym systemie emerytalno-rentowym uregulowanym przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przyjęto generalną zasadę, zgodnie z którą w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń, tj. świadczenie wyższe lub wybrane przez osobę zainteresowaną.

Odstępstwo od tej reguły dotyczy świadczeń zbiegowych przysługujących osobom legitymującym się uprawnieniami do renty inwalidzkiej inwalidy wojennego oraz emerytury, a także wprowadzonej od 1 stycznia 2025 r. przepisami ustawy z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw zasady zbiegu renty rodzinnej z emeryturą. W przypadku zbiegu renty rodzinnej z emeryturą przyjęto przy tym zasadę wypłaty przysługującej renty rodzinnej oraz 25 % emerytury albo przysługującej emerytury oraz 25 % renty rodzinnej (w okresie przejściowym od dnia 1 lipca 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. – 15%).

W związku z powyższym nie są aktualnie prowadzone prace, których celem byłoby przywrócenie rozwiązania obowiązującego przed 1991 r., jakie tylko dla części uprawnionych oznaczało możliwość pobierania renty inwalidzkiej w wysokości 100% podstawy wymiaru bez względu na orzeczoną grupę inwalidzką.

Pragnę podkreślić, że Państwo Polskie szczególną opieką otacza grupy najstarsze, najbardziej potrzebujące wsparcia m.in. ze względu na wiek czy niepełnosprawności będące skutkiem działań podejmowanych przez okupantów wobec ludności cywilnej w czasie wojny. W Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej analizowane są obowiązujące przepisy dotyczące tych grup i praktyka ich stosowania.

Trzeba zaznaczyć, że osoby posiadające prawo pobierania renty inwalidy wojennego mogą też korzystać z szerokiego katalogu innych uprawnień, w tym: dodatku pieniężnego do renty z tytułu niezdolności do pracy, który podlega waloryzacji na zasadach określonych w ustawie emerytalnej (od 1 marca br. jego wysokość wynosi 1403,90 zł); dodatku pielęgnacyjnego dla inwalidy wojennego całkowicie niezdolnego do pracy i samodzielnej egzystencji lub takiego, który ukończył 75 lat (od 1 marca br. – 550,02 zł); prawa do skierowania na pobyt w sanatorium co najmniej raz na 3 lata; prawa do specjalnego leczenia oraz usprawnienia w ośrodkach rehabilitacji w celu zapobieżenia pogorszeniu stanu zdrowia; prawa do ulg komunikacyjnych; prawa do wcześniejszej emerytury; prawa pierwszeństwa w umieszczeniu w domu kombatanta lub w domu pomocy społecznej; zwolnienia z opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiowych i telewizyjnych; refundacji w wysokości 50% opłaconej składki na obowiązkowe ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych lub na dobrowolne ubezpieczenie (przysługującej inwalidzie wojennemu całkowicie niezdolnemu do pracy i samodzielnej egzystencji oraz inwalidzie całkowicie niezdolnemu do pracy).

Należy też wspomnieć o możliwości korzystania z uprawnień przewidzianych w ustawie o kombatantach, w tym prawie do pomocy pieniężnej jednorazowej lub okresowej, która może być przyznana osobom pobierającym rentę inwalidy wojennego lub rentę rodzinną po inwalidzie wojennym, znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, zdrowotnej oraz spowodowanej zaistnieniem zdarzeń losowych. Osoby posiadające status kombatanta, będące ofiarami represji okresu wojennego, mogą również korzystać z wielu innych uprawnień przewidzianych w przepisach tego aktu, w tym z prawa do dodatku

kombatanckiego (od 1 marca br. w wysokości 366,68 zł), ryczałtu energetycznego (od 1 marca br. 336,16 zł) i dodatku kompensacyjnego (od 1 marca br. 55 zł).

Na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych inwalidzi wojenni i kombatanci dysponują prawem do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością.

Nie można też zapomnieć, że zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych renta inwalidy wojennego, dodatek kombatancki, ryczałt energetyczny, dodatek kompensacyjny i pomoc pieniężna, są wolne od podatku dochodowego.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/